

مکان یابی بهینه مراکز فرهنگی هنری با استفاده از GIS (مطالعه موردی: شهر سمنان)

^{۱*} دکتر زینب کرکه آبادی ، ^۲ سید عباس دانائی ،

^۱ دانشیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران z.karkehabadi@yahoo.com

^۲ دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری ، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران Danaie45@yahoo.com

چکیده:

مکان‌یابی از جمله مهمترین فعالیتهای مدیریت فضا در جوامع انسانی است. این فعالیت به نوبه خود می‌تواند موجبات صرفه جویی در زمان، هزینه و فراهم نمودن فرصت و موجبات افزایش عدالت فضایی موجود و ترفیع آن را فراهم سازد. این عرصه پرخاطره در سطح شهر، بعنوان سیستمی بسیار پیچیده از روابط انسانی و طبیعی با تعاملات پیچیده فضایی، با چالش نظری و عملی بیشتری مواجه می‌شود. مراکز فرهنگی هنری، تنها در صورتی در روند توسعه و بالندگی فرهنگی کشورها تأثیر گذارند که از ظرفیتهای و امکانات موجود بهره‌برداری کامل شود یکی از مهم‌ترین جنبه‌های بیرونی مؤثر بر افزایش میزان مراجعه و استفاده مراکز فرهنگی هنری ، نحوه استقرار و توزیع جغرافیایی یا مکانی و یا فضایی این‌گونه مراکز در بافت شهرها، بویژه شهرهایی همانند شهر سمنان، است که چنانچه بر اساس اصول، ضوابط و استانداردها صورت نپذیرد، بی رغبتی و بی انگیزگی افراد به مراجعه و استفاده از آن را به همراه خواهد داشت.

پژوهش حاضر بر آن است تا به کمک ابزار focal statistic سامانه اطلاعات جغرافیایی ونرم افزارهای مرتبط با این دانش مانند ARCGIS وضعیت فعلی محل استقرار مراکز فرهنگی هنری شهر سمنان را به لحاظ انطباق با مؤلفه‌های مکان‌یابی، بررسی و ارزیابی کند و با توجه به مؤلفه‌های مکان‌یابی، مناطقی را برای احداث مراکز فرهنگی هنری جدید در سطح شهرستان پیشنهاد نماید. در پایان ۷ نقطه پیشنهادی توسط نرم افزار ارزیابی که پس از بازدید میدانی مشخص گردید که ۴ نقطه در حوالی مراکز فرهنگی موجود میباشد که این امر بر مکان‌گزینی درست این مراکز صحت گذاشته ولی افزایش ظرفیت آنها را خواهان است ۳ نقطه دیگر نیز باتوجه به افزایش جمعیت در نواحی پیشنهادی در آینده و توسعه آتی شهر میتواند مدنظر قرار گیرند.

واژگان کلیدی: مراکز فرهنگی هنری، سیستم اطلاعات جغرافیایی GIS، ابزار focal statistic، مکان یابی، شهر سمنان

۱- مقدمه:

مکان‌یابی از جمله مهمترین فعالیتهای مدیریت فضا در جوامع انسانی است. این فعالیت به نوبه خود می‌تواند موجبات صرفه جویی در زمان، هزینه و فراهم نمودن فرصت و موجبات افزایش عدالت فضایی موجود و ترفیع آن را فراهم سازد. این عرصه پرخاطره در سطح شهر، بعنوان سیستمی بسیار پیچیده از روابط انسانی و طبیعی با تعاملات پیچیده فضایی، با چالش نظری و عملی بیشتری مواجه می‌شود.

چرا که از یک طرف پندار درستی از بعد نظری مسئله نسبت به رویکردها، نظریه‌ها، مدلها و تکنیکهای مکان‌یابی که مورد پذیرش عامه پژوهشگران این عرصه باشد، وجود نداشته و بین این مفاهیم مختلف در طی سالهای اخیر غالباً خلط مفهومی صورت گرفته و از طرف دیگر پیچیدگی و پویایی نظام شهری در حال تحول، شیوه‌های اجرایی متفاوت، طرز تفکر و پس زمینه اندیشه ای مجریان و در بعد اجرایی، انعکاسهای فضایی متفاوتی را پدید آورده است.